

fó shuō mó hē yǎn bǎo yán jīng

佛说摩诃衍宝严经

fó shuō mó hē yǎn bǎo yán jīng 03

fó shuō mó hē yǎn bǎo yán jīng
佛说摩诃衍宝严经

yī míng dà jiā shè pǐn
一名大迦葉品

jìn dài shī yì shī míng
晋代失译师名

wén rú shì yī shí fó yóu wáng shě chéng qí shé
闻如是：一时，佛游王舍城耆闍
jué shān zhōng yǔ dà bī qiū zhòng bā qiān rén jù pú
崛山中，与大比丘众八千人俱，菩
sà wàn liù qiān rén cóng zhū fó guó ér lái jí cǐ xī
萨万六千人，从诸佛国而来集此，悉
zhì wú shàngzhèngzhēn zhī dào
志无上正真之道。

ěr shí shì zūn gào zūn zhě dà jiā shè yuē pú
尔时，世尊告尊者大迦葉曰：菩
sà yǒu sì fǎ shī bō rě bō luó mì yún hé wéi sì
萨有四法，失般若波罗蜜。云何为四？
yī zhě bù zūn fǎ bú jìng fǎ shī èr zhě wéi fǎ
一者、不尊法，不敬法师；二者、为法
shī zhě qiǎn xī lìn fǎ sān zhě yù dé fǎ zhě wéi fǎ
师者悭惜吝法；三者、欲得法者为法
zuò ài hē zé qīng yì bù wéi shuō fǎ sì zhě zēng
作碍，呵责轻易不为说法；四者、憎

màn gòng gāo zì dà yù huī tā shì wèi jiā shè pú
慢贡高自大誉毁他。是谓，迦叶，菩
sà yǒu sì fǎ shī bō rě bō luó mì
萨有四法失般若波罗蜜。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì fǎ dé bō
复次，迦叶，菩萨有四法，得般
rě bō luó mì yún hé sì yī zhě zūn fǎ jìngzhòng
若波罗蜜。云何四？一者、尊法，敬重
fǎ shī èr zhě suí shòu wén fǎ guǎng wéi tā shuō xīn
法师；二者、随受闻法广为他说，心
wú ài zhù yì wú suǒ qiú wéi bō rě bō luó mì gù
无爱著亦无所求，为般若波罗蜜故，
shě yī qiè cái wù qiú duō xué wèn rú jiù tóu rán sān
舍一切财物，求多学问如救头燃；三
zhě wén yǐ shòu chí sì zhě xíng fǎ bú zhù yán shuō
者、闻已受持；四者、行法不著言说。
shì wèi jiā shè pú sà yǒu sì fǎ dé bō rě bō
是谓，迦叶，菩萨有四法，得般若波
luó mì
罗蜜。

fù cì jiā shè pú sà chéng jiù sì fǎ wàng
复次，迦叶，菩萨成就四法，忘
pú sà xīn yún hé wéi sì yī zhě qī kuáng shī zūn
菩萨心。云何为四？一者、欺诳师尊
zhǎng lǎo èr zhě tā wú è shì shuō yǒu suǒ fàn sān
长老，二者、他无恶事说有所犯，三

zhě mó hē yǎn zhě huì zǐ fěi bàng sì zhě chǎn wěi
者、摩诃衍者毁些诽谤，四者、谄伪
xīn wú zhì chéng shì wèi jiā shè pú sà chéng jiù sì
心无至诚。是谓，迦叶，菩萨成就四
fǎ wàng pú sà xīn
法，忘菩萨心。

fù cì jiā shè pú sà chéng jiù sì fǎ yī
复次，迦叶，菩萨成就四法，一
qiè shǐ shēng zhì yú dào chǎng pú sà zhī xīn cháng xiàn zài
切始生至于道场，菩萨之心常现在
qián zhōng bú wàng shī yún hé wéi sì yī zhě nìng sǐ
前终不忘失。云何为四？一者、宁死
zhōng bú wàng yǔ èr zhě yī qiè pú sà qǐ shì zūn
终不妄语，二者、一切菩萨起世尊
xiǎng sì fāng chēng shuō sān zhě wú yǒu chǎn wěi qí xīn
想四方称说，三者、无有谄伪其心
zhì chéng sì zhě bú lè xiǎo chéng shì wèi jiā shè
至诚，四者、不乐小乘。是谓，迦叶，
pú sà chéng jiù sì fǎ yī qiè shǐ shēng zhì yú dào chǎng
菩萨成就四法，一切始生至于道场，
pú sà zhī xīn cháng xiàn zài qián zhōng bú wàng shī
菩萨之心常现在前终不忘失。

fù cì jiā shè pú sà chéng jiù sì fǎ shēng
复次，迦叶，菩萨成就四法，生
shàn fǎ zé miè shàn bù zēng zhǎng yún hé wéi sì yī
善法则灭善不增长。云何为四？一

zhě gòng gāo jiāo màn xué shì jīng diǎn èr zhě tān zhù
者、贡高憍慢学世经典，二者、贪著
cái wù shù zhì guó jiā sān zhě jí dù fěi bàng sì
财物数至国家，三者、嫉妒诽谤，四
zhě wèi céng wén jīng wén shuō fěi bàng shì wèi jiā shè
者、未曾闻经闻说诽谤。是谓，迦叶，
pú sà chéng jiù sì fǎ shēng shàn zé miè shàn bù zēng
菩萨成就四法，生善则灭善不增
zhǎng
长。

fù cì jiā shè pú sà chéng jiù sì fǎ shàn
复次，迦叶，菩萨成就四法，善
bù shuāi tuì zēng zhǎng shàn fǎ yún hé wéi sì yī zhě
不衰退增长善法。云何为四？一者、
lè wén shàn fǎ bú lè wén fēi fǎ lè liù dù wú jí
乐闻善法，不乐闻非法，乐六度无极
pú sà qiè cáng èr zhě xià yì bú màn zhòng shēng sān
菩萨箧藏；二者、下意不慢众生；三
zhě yǐ fǎ zhī zú chú qù xié màn tā fàn bù fàn bù
者、以法知足除去邪慢，他犯不犯不
shuō qí guò bù qiú tā rén wù shī zhī duǎn sì zhě
说其过，不求他人误失之短；四者、
suǒ bù zhī fǎ bù shuō shì fēi yǐ rú lái zhèng rú lái
所不知法不说是非，以如来证，如来
wú liàng jìng jiè suí zhòng shēng gēn fó suǒ shuō fǎ wǒ bù
无量境界随众生根，佛所说法我不

néng dá shì wèi jiā shè pú sà chéng jiù sì fǎ shàn
能达。是谓，迦叶，菩萨成就四法，善
bù shuāi tuì zēng zhǎng shàn fǎ
不衰退增长善法。

fù cì jiā shè xīn yǒu sì qǔ pú sà dāng
复次，迦叶，心有四曲菩萨当
chú yún hé wéi sì yī zhě yóu yù yí yú fó fǎ
除。云何为四？一者、犹豫疑于佛法，
èr zhě jiāo màn bù yǔ huì nù zhòngshēng sān zhě tā
二者、傲慢不语恚怒众生，三者、他
suǒ dé lì xīn shēngqiān jí sì zhě huǐ zǐ fěi bàng bù
所得利心生慳嫉，四者、毁訾诽谤不
chēng yù pú sà shì wèi jiā shè xīn yǒu sì qǔ pú
称誉菩萨。是谓，迦叶，心有四曲菩
sà dāng chú
萨当除。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì shùnxiàng yún
复次，迦叶，菩萨有四顺相。云
hé wéi sì yī zhě suǒ fàn fā lù ér bù fù cáng
何为四？一者、所犯发露而不覆藏，
xīn wú chán gòu èr zhě zhēn yán zhì sǐ zhōng bù wéi zhēn
心无缠垢；二者、真言致死终不违真；
sān zhě suǒ shuō ér bù xiāng duó yī qiè qīn qī hē mà
三者、所说而不相夺，一切侵欺呵骂
qīng yì wō chuí fù hài yī qiè shì wǒ sù mìng suǒ zuò
轻易挝捶缚害，一切是我宿命所作，

bù qǐ huì tā bù shēng shǐ chán sì zhě jiān zhù bú xìn
不起恚他不生使缠；四者、坚住不信

tā shuō zhì xìn fó fǎ yì bú xìn zhī nèi qīng jìng
他说，至信佛法亦不信之，内清净

gù shì wèi jiā shè pú sà yǒu sì shùn xiàng
故。是谓，迦叶，菩萨有四顺相。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì è ? yún hé
复次，迦叶，菩萨有四恶。云何

wéi sì yī zhě duō wén tiáo yí xíng bù rú fǎ bú
为四？一者、多闻调疑行不如法，不

shùn jiào jiè èr zhě lí yú zhèng fǎ bú jìng shī zhǎng
顺教诫；二者、离于正法不敬师长，

bù xiāo xìn shī sān zhě shī jiè dìng huì chī wǎng shòu shī
不消信施；三者、失戒定慧痴惛受施；

sì zhě jiàn yú tiáo yù zhì huì pú sà bú jìng gòng gāo
四者、见于调御智慧菩萨不敬，贡高

ér qīng màn zhī shì wèi jiā shè pú sà yǒu sì è
而轻慢之。是谓，迦叶，菩萨有四恶。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì zhì yī zhě
复次，迦叶，菩萨有四智：一者、

wèi wén zhě wén xíng rú fǎ èr zhě yī yì bù yǐ wén
未闻者闻行如法；二者、依义不以文

shì sān zhě shùn jiào jiè shàn yǔ suǒ zuò jiē shàn xiào
饰；三者、顺教戒善语，所作皆善，孝

shùn shī zūn dé jiè dìng huì ér shí xìn shī sì zhě
顺师尊，得戒定慧而食信施；四者、

jiàn yú tiáo yù zhì huì pú sà xìng shàn jìng xīn shì wèi
见于调御智慧菩萨，兴善敬心。是谓，

jiā shè pú sà sì zhì
迦叶，菩萨四智。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì chà wéi yún
复次，迦叶，菩萨有四差违。云

hé wéi sì yī zhě wèi xī zhòngshēngbiàn wèi qīn hòu
何为四？一者、未悉众生便谓亲厚，

pú sà chà wéi èr zhě zhòngshēng bù néng kān shòu wēi
菩萨差违；二者、众生不能堪受微

miào fó fǎ ér wéi shuō zhī pú sà chà wéi sān zhě
妙佛法而为说之，菩萨差违；三者、

ài lè shàng miào wéi shuō xià chéng pú sà chà wéi sì
爱乐上妙为说下乘，菩萨差违；四

zhě zhòngshēngzhèng xíng jiē dé miào fǎ ér xiāng wéi fǎn
者、众生正行皆得妙法而相违反，

pú sà chà wéi shì wèi jiā shè pú sà yǒu sì chà
菩萨差违。是谓，迦叶，菩萨有四差

wéi
违。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì dào yún hé
复次，迦叶，菩萨有四道。云何

wéi sì yī zhě děng xīn wéi yī qiè zhòngshēng èr
为四？一者、等心为一切众生，二

zhě quàn yī qiè zhòngshēng xué fó zhì huì sān zhě wéi
者、劝一切众生学佛智慧，三者、为

yī qiè zhòngshēng ér shuō zhèng fǎ sì zhě lìng yī qiè
一切众生而说正法，四者、令一切
zhòngshēng shùn yú zhèng xíng shì wèi jiā shè pú sà sì
众生顺于正行。是谓，迦叶，菩萨四
dào
道。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì è zhī shí
复次，迦叶，菩萨有四恶知识。

yún hé wéi sì yī zhě shēng wén dàn zì ráo yì èr
云何为四？一者、声闻但自饶益，二
zhě yuán jué shǎo yì shǎo shì sān zhě shì sù shī diǎn
者、缘觉少义少事，三者、世俗师典
zhuān zài yán biàn sì zhě xí bǐ dàn dé shì fǎ bú huò
专在言辩，四者、习彼但得世法不获
zhèng fǎ shì wèi jiā shè pú sà sì è zhī shí
正法。是谓，迦叶，菩萨四恶知识。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì shàn zhī shí
复次，迦叶，菩萨有四善知识。

yún hé wéi sì lái qǐ qiú zhě shì pú sà zhī shí zhǎng
云何为四？来乞求者是菩萨知识，长
yǎng dào gù wéi fǎ shī zhě shì pú sà zhī shí duō wén
养道故；为法师者是菩萨知识，多闻
zhǎng yǎng bō rě bō luó mì gù quàn chū jiā xué dào zhě
长养般若波罗蜜故；劝出家学道者
shì pú sà shàn zhī shí zhǎng yǎng yī qiè zhū shàn gēn gù
是菩萨善知识，长养一切诸善根故；

zhū fó shì zūn shì pú sà shàn zhī shí zhǎng yǎng yī qiè
诸佛世尊是菩萨善知识，长养一切
zhū fó fǎ gù shì wèi jiā shè pú sà sì shàn zhī
诸佛法故。是谓，迦叶，菩萨四善知
shí
识。

fù cì jiā shè yǒu sì xiàng pú sà yún hé
复次，迦叶，有四像菩萨。云何
wéi sì yī zhě tān lì bù qiú gōng dé èr zhě dàn
为四？一者、贪利不求功德，二者、但
zì qiú lè bù wéi zhòngshēng sān zhě dàn zì chú kǔ
自求乐不为众生，三者、但自除苦
bù wéi zhòngshēng sì zhě yù dé juàn shǔ bú lè yuǎn
不为众生，四者、欲得眷属不乐远
lí shì wèi jiā shè sì xiàng pú sà
离。是谓，迦叶，四像菩萨。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì zhēn gōng dé
复次，迦叶，菩萨有四真功德。
yún hé wéi sì yī zhě jiě kōng ér xìn xíng bào èr
云何为四？一者、解空而信行报；二
zhě jiě wú wú wǒ dà cí zhòngshēng sān zhě suī lè
者、解无吾我大慈众生；三者、虽乐
ní huán bù shě shēng sǐ sì zhě xíng bù shī yù huà
泥洹不舍生死；四者、行布施欲化
zhòngshēng bú wàng qí bào shì wèi jiā shè pú sà
众生，不望其报。是谓，迦叶，菩萨

sì zhēn gōng dé
四真功德。

fù cì jiā shè pú sà mó hē sà yǒu sì dà
复次，迦叶，菩萨摩诃萨有四大
zàng yún hé wéi sì yī zhě zhí fó chū xiàn yú shì
藏。云何为四？一者、值佛出现于世，
èr zhě wén shuō liù dù wú jí sān zhě jiàn fǎ shī
二者、闻说六度无极，三者、见法师
xīn zhōng wú ài sì zhě bú fàng yì lè zhù shān lín
心中无碍，四者、不放逸乐住山林。
shì wèi jiā shè pú sà yǒu sì dà zàng
是谓，迦叶，菩萨有四大藏。

fù cì jiā shè pú sà yǒu sì fǎ yuè dù zhòng
复次，迦叶，菩萨有四法越度众
mó yún hé wéi sì yī zhě bù shě pú sà xīn èr
魔。云何为四？一者、不舍菩萨心，二
zhě xīn bú ài yī qiè zhòngshēng sān zhě bù rǎn zhù
者、心不碍一切众生，三者、不染著
yī qiè zhū jiàn sì zhě bù qīng màn yī qiè zhòngshēng
一切诸见，四者、不轻慢一切众生。
shì wèi jiā shè pú sà sì fǎ yuè dù zhòng mó
是谓，迦叶，菩萨四法越度众魔。

fù cì jiā shè pú sà mó hē sà yǒu sì fǎ
复次，迦叶，菩萨摩诃萨有四法，
shè shòu yī qiè shàn fǎ yún hé wéi sì yī zhě cháng
摄受一切善法。云何为四？一者、常

zhǐ shān zé xīn wú qī zhà èr zhě yǒu ēn wú ēn
止山泽，心无欺诈；二者、有恩无恩，
xīn cháng rěn rǔ sān zhě niàn bào sì ēn qì shě shēn mìng
心常忍辱；三者、念报四恩舍弃身命，
wéi zhòngshēng gù sì zhě qiú fǎ ér wú yàn zú jù
为众生故；四者、求法而无厌足，具
yī qiè shàn gēn gù shì wèi jiā shè pú sà mó hē
一切善根故。是谓，迦叶，菩萨摩诃
sà sì fǎ shè shòu yī qiè shàn
萨四法摄受一切善。

fù cì jiā shè pú sà mó hē sà yǒu sì wú
复次，迦叶，菩萨摩诃萨有四无
liàng fú xíng yún hé wéi sì yī zhě fǎ shī xīn wú
量福行。云何为四？一者、法施心无
xī wàng èr zhě jiàn yǒu fàn jiè xìng dà bēi xīn sān
希望，二者、见有犯戒兴大悲心，三
zhě yuàn yī qiè zhòngshēng lè pú sà xīn sì zhě jiàn
者、愿一切众生乐菩萨心，四者、见
yǒu léi liè bù shě rěn rǔ shì wèi jiā shè pú sà
有羸劣不舍忍辱。是谓，迦叶，菩萨
sì wú liàng fú xíng
四无量福行。

fù cì jiā shè fēi yǐ pú sà míng gù chēng wéi
复次，迦叶，非以菩萨名故称为
pú sà xíng fǎ xíng děng xíng chán fēn bié gù nǎi chēng
菩萨，行法、行等、行禅分别故，乃称

pú sà
菩 萨。

fù cì jiā shè pú sà mó hē sà chéng jiù sān
复次，迦叶，菩萨摩诃萨成就三

shí èr fǎ dé chēng pú sà yún hé wéi sān shí èr yī
十二法得称菩萨。云何为三十二？一

zhě zhì xīn ráo yì zhòngshēng èr zhě yù dǎi sà yún
者、至心饶益众生，二者、欲逮萨芸

ruò zhì sān zhě zì qiān bù huǐ tā zhì sì zhě bú
若智，三者、自谦不毁他智，四者、不

màn yī qiè zhòngshēng wǔ zhě xìn xīn yī qiè zhòngshēng
慢一切众生，五者、信心一切众生，

liù zhě ài niàn yī qiè zhòngshēng qī zhě zhì jìng cí
六者、爱念一切众生，七者、至竟慈

mǐn zhòngshēng bā zhě děng xīn yuàn qīn jiǔ zhě zhòng
愍众生，八者、等心怨亲，九者、众

shēng qiú yú ní huán yì yī wú liàng fú shí zhě jiàn
生求于泥洹益以无量福，十者、见

zhòngshēng huān xǐ yǔ yǔ shí yī zhě yǐ xǔ wú huǐ
众生欢喜与语，十一者、已许无悔，

shí èr zhě dà bēi pǔ biàn yī qiè zhòngshēng shí sān
十二者、大悲普遍一切众生，十三

zhě qiú fǎ duō wén wú yàn shí sì zhě jǐ zhī suǒ
者、求法多闻无厌，十四者、己之所

fàn zhī yǐ wéi guò shí wǔ zhě jiàn tā suǒ fàn jiàn ér
犯知以为过，十五者、见他所犯谏而

bú nù shí liù zhě xiū xíng yī qiè wēi yí lǐ jié
不怒，十六者、修行一切威仪礼节，
shí qī zhě shī bú wàng bào shí bā zhě rěn rǔ wú
十七者、施不望报，十八者、忍辱无
ài shí jiǔ zhě jīng jìn qiú yī qiè shàn gēn èr shí
碍，十九者、精进求一切善根，二十
zhě xiū xí chán dìng chū guò wú sè èr shí yī zhě
者、修习禅定出过无色，二十一者、
yǐ quán shè huì èr shí èr zhě sì ēn shè quán èr
以权摄慧，二十二者、四恩摄权，二
shí sān zhě yǒu jiè wú jiè děng yǐ cí xīn èr shí sì
十三者、有戒无戒等以慈心，二十四
zhě zhì xīn wén fǎ èr shí wǔ zhě zhuān zhǐ shān zé
者、至心闻法，二十五者、专止山泽，
èr shí liù zhě bú lè shì róng èr shí qī zhě bú
二十六者、不乐世荣，二十七者、不
lè xiǎo chéng lè dà chéng gōng dé èr shí bā zhě yuǎn
乐小乘乐大乘功德，二十八者、远
è zhī shí qīn shàn zhī shí èr shí jiǔ zhě chéng jiù sì
恶知识亲善知识，二十九者、成就四
fàn jū zhǐ sān shí zhě yī yī zhì huì sān shí yī
梵居止，三十者、依猗智慧，三十一
zhě zhòng shēng yǒu xíng wú xíng zhōng bù shě lí sān shí
者、众生有行无行终不舍离，三十
èr zhě suǒ shuō wú èr jìng zhòng zhēn yán pú sà zhī xīn
二者、所说无二敬重真言，菩萨之心

zuì wéi zài qián shì wèi jiā shè pú sà mó hē sà
最为在前。是谓，迦叶，菩萨摩诃萨

chéng jiù sān shí èr fǎ dé chēng pú sà
成就三十二法得称菩萨。

fù cì jiā shè wǒ dāng wéi rǔ shuō yù zhì
复次，迦叶，我当为汝说喻。智

zhě yǐ yù dé zhī pú sà gōng dé pì rú dì jiè wéi
者以喻得知菩萨功德。譬如地界，为

yī qiè zhòngshēng ér wú yǒu èr rú shì jiā shè pú
一切众生而无有二；如是，迦叶，菩

sà cóng chū fā yì yǐ lái zhì yú dào chǎng wéi yī qiè
萨从初发意以来至于道场，为一切

zhòngshēng yì wú yǒu èr pì rú shuǐ jiè shēng yú bǎi
众生亦无有二。譬如水界，生于百

gǔ zhū yào cǎo mù rú shì jiā shè pú sà zhì chéng
谷诸药草木；如是，迦叶，菩萨至诚

qīng jìng cí xīn fù yù yī qiè wéi zhū zhòngshēng qǐ qīng
清净慈心覆育一切，为诸众生起青

bái zhī dé pì rú huǒ jiè chéng shu mǎi gǔ zhū yào cǎo
白之德。譬如火界，成熟百谷诸药草

mù rú shì jiā shè pú sà yǐ ān rě bō luó mì
木；如是，迦叶，菩萨以般若波罗蜜，

chéng jiù yī qiè zhòngshēng pì rú fēng jiè zhuāng yán yī
成就一切众生。譬如风界，庄严一

qiè zhū fó guó dù rú shì jiā shè pú sà shàn quán
切诸佛国土；如是，迦叶，菩萨善权

zhuāng yán yī qiè zhū fó guó dù pì rú yuè chū rì rì
庄严一切诸佛国土。譬如月初日日
zēng zhǎng rú shì jiā shè pú sà zhì chéng qīng jìng
增长；如是，迦叶，菩萨至诚，清净
zēng zhǎng yī qiè bái jìng zhī fǎ pì rú rì chū zhào zhū
增长一切白净之法。譬如日出照诸
zhòngshēng rú shì jiā shè pú sà yī yī bō rě bō
众生；如是，迦叶，菩萨以一般若波
luó mì zhào yī qiè zhòngshēng pì rú shī zǐ lù wáng
罗蜜，照一切众生。譬如师子鹿王
suí qí suǒ xíng yī qiè wú yǒu kǒng bù rú shì jiā
随其所行，一切无有恐怖；如是，迦
shè pú sà zhù jiè gōng dé suí qí suǒ xíng yī qiè wú
叶，菩萨住戒功德随其所行，一切无
yǒu kǒng bù pì rú xiàng wáng kān zhū zhòng dàn zhōng wú
有恐怖。譬如象王，堪诸重担终无
pí yàn rú shì jiā shè pú sà shàn tiáo yù xīn wéi
疲厌；如是，迦叶，菩萨善调御心，为
yī qiè zhòngshēng kān rèn zhòng dàn ér wú yàn quán pì rú
一切众生堪任重担而无厌倦。譬如
lián huā shēng zài yū ní ér bú zhù shuǐ rú shì pú
莲花，生在淤泥而不著水；如是，菩
sà shēng zài shì jiān bú zhù shì fǎ pì rú fá shù suī
萨生在世间不著世法。譬如伐树，虽
jié qí zhī ér bù fá gēn fù shēng rú gù rú shì
截其枝而不伐根，复生如故；如是，

jiā shè pú sà yǐ shàn quán xīn suī duàn jié fù yóu shēng
迦叶，菩萨以善权心，虽断结缚犹生
sān jiè pì rú zhū fāng jiāng hé zhī shuǐ rù yú dà hǎi
三界。譬如诸方江河之水，入于大海
xī wéi yī wèi rú shì jiā shè pú sà zuò ruò gān
悉为一味；如是，迦叶，菩萨作若干
zhǒng shàn yuàn gōng dé dāng zuò fó dào xī wéi yī wèi pì
种善愿功德，当作佛道悉为一味。譬
rú sì tiān wáng sān shí sān tiān zhù xū mí shān rú shì
如四天王、三十三天住须弥山；如是，
jiā shè pú sà shàn gēn xīn zhōng pì rú guó wáng dà
迦叶，菩萨善根心中。譬如国王，大
chén suǒ zhù nǎi jù chéng bàn yī qiè guó shì rú shì
臣所助，乃具成办一切国事；如是，
jiā shè pú sà bō rě bō luó mì shàn gēn suǒ zhù nǎi
迦叶，菩萨般若波罗蜜善根所助，乃
jù chéng bàn yī qiè fó shì pì rú jiā shè tiān wú
具成办一切佛事。譬如，迦叶，天无
yún zhě yǔ bù kě dé rú shì pú sà bù duō wén zhě
云者雨不可得；如是，菩萨不多闻者
fǎ yǔ bù kě dé pì rú jiā shè tiān yǒu yún zhě
法雨不可得。譬如，迦叶，天有云者
yǔ zé kě dé pú sà rú shì yǒu dà cí yún néng jiàng
雨泽可得；菩萨如是有大慈云能降
fǎ yǔ pì rú shèng wáng chū zhě qī bǎo kě dé rú
法雨。譬如圣王出者，七宝可得；如

shì jiā shè pú sà chū zhě sān shí qī pǐn dào bǎo
是，迦叶，菩萨出者，三十七品道宝
kě dé pì rú yǒu mó ní zhū zhě bǐ zhōng wú liàng
可得。譬如有摩尼珠者，彼中无量
bǎi qiān zhǒng zhū xī jiē kě dé rú shì jiā shè yǒu
百千种珠悉皆可得；如是，迦叶，有
pú sà xīn zhě bǐ zhōng wú liàng bǎi qiān shēng wén yuán
菩萨心者，彼中无量百千声闻、缘
jué zhī fǎ xī jiē kě dé pì rú sān shí sān tiān yóu
觉之法悉皆可得。譬如三十三天游
zá yuán guān yī qiè lè jù jiē xī tóng děng rú shì
杂园观，一切乐具皆悉同等；如是，
jiā shè pú sà zhì chéng qīng jìng wéi yī qiè zhòng shēng
迦叶，菩萨至诚清净，为一切众生
fāng biàn tóng děng xī wú chà jiàng pì rú yǒu dú yīn
方便同等，悉无差降。譬如有毒，因
zhòu yào gù bù néng wéi hài rú shì jiā shè pú sà
咒药故不能为害；如是，迦叶，菩萨
jié dú yīn zhì lè gù bù néng wéi hài pì rú chéng yì
结毒，因智乐故不能为害。譬如城邑，
yǒu zhū fèn rǎng ráo yì tián yòng rú shì jiā shè pú
有诸粪壤饶益田用；如是，迦叶，菩
sà yīn jié xué sà yún ruò yòng shì gù jiā shè pú
萨因结学萨芸若用。是故，迦叶，菩
sà yù xué cǐ bǎo yán jīng zhě dāng zhèng guān zhū fǎ yún
萨欲学此宝严经者，当正观诸法。云

hé wéi zhèngguān wèi zhēn shí guān zhū fǎ yún hé wéi zhēn
何为正观？谓真实观诸法。云何为真

shí guān zhū fǎ wèi bù guān wǒ rén shòu mìng shì wèi
实观诸法？谓不观我、人、寿命，是谓

zhōng dào zhēn shí guān fǎ
中道真实观法。

fù cì jiā shè zhēn shí guān zhě wèi bù guān
复次，迦叶，真实观者，谓不观

sè yǒu cháng wú cháng yì bù guān tòng xiǎng xíng shí yǒu cháng
色有常无常，亦不观痛想行识有常

wú cháng shì wèi zhōng dào zhēn shí guān fǎ
无常，是谓中道真实观法。

fù cì jiā shè yún hé wéi zhēn shí guān zhū fǎ
复次，迦叶，云何为真实观诸法？

wèi bù guān dì yǒu cháng wú cháng yì bù guān shuǐ huǒ fēng
谓不观地有常无常，亦不观水火风

jiè yǒu cháng wú cháng shì wèi zhōng dào zhēn shí guān fǎ
界有常无常，是谓中道真实观法。

fù cì jiā shè yǒu cháng shì yī biān wú cháng
复次，迦叶，有常是一边，无常

wéi èr biān cǐ èr zhōngjiān wú sè bù kě jiàn yì bù
为二边，此二中间无色，不可见亦不

kě dé shì wèi zhōng dào zhēn shí guān fǎ yǒu wǒ shì yī
可得，是谓中道真实观法。有我是一

biān wú wǒ wéi èr biān cǐ èr zhōngjiān wú sè bù
边，无我为二边，此二中间无色，不

kě jiàn yì bù kě dé shì wèi zhōng dào zhēn shí guān fǎ
可见亦不可得，是谓中道真实观法。

yǒu zhēn shí xīn zhě shì wèi yī biān wú zhēn shí xīn zhě
有真实心者是谓一边，无真实心者

shì wéi èr biān wú xīn wú sī wú yì wú shí shì wèi
是为二边，无心无思无意无识，是谓

zhōng dào zhēn shí guān fǎ rú shì bú shàn fǎ shì jiān
中道真实观法。如是不善法、世间

fǎ yǒu zhèng fǎ yǒu lòu fǎ yǒu wéi fǎ yǒu huì
法、有诤法、有漏法、有为法、有秽

wū fǎ shì wèi yī biān rú shì shàn fǎ chū shì jiān
污法，是谓一边；如是善法、出世间

fǎ wú zhèng fǎ wú lòu fǎ wú wéi fǎ bái jìng
法、无诤法、无漏法、无为法、白净

zhī fǎ shì wéi èr biān cǐ èr zhōng jiān wú suǒ yǒu
之法，是为二边。此二中间，无所有

yì bù kě dé shì wèi zhōng dào zhēn shí guān fǎ yǒu zhě
亦不可得，是谓中道真实观法。有者

shì yī biān wú zhě wéi èr biān cǐ èr zhōng jiān wú suǒ
是一边，无者为二边，此二中间无所

yǒu yì bù kě dé shì wèi zhōng dào zhēn shí guān fǎ
有亦不可得，是谓中道真实观法。

fù cì jiā shè wǒ wéi nǚ shuō wú míng yuán
复次，迦叶，我为汝说，无明缘

xíng xíng yuán shí shí yuán míng sè míng sè yuán liù rù
行，行缘识，识缘名色，名色缘六入，

liù rù yuán gèng lè gèng lè yuán tòng tòng yuán ài ài
六入缘更乐，更乐缘痛，痛缘爱，爱
yuán qǔ qǔ yuán yǒu yǒu yuán shēng shēng yuán lǎo sǐ kǔ
缘取，取缘有，有缘生，生缘老死苦
nǎo yōu bēi tí qì rú shì shēng dà kǔ yīn wú míng yǐ
恼忧悲啼泣，如是生大苦阴；无明已
jìn zé xíng jìn xíng jìn zé shí jìn shí jìn zé míng sè
尽则行尽，行尽则识尽，识尽则名色
jìn míng sè jìn zé liù rù jìn liù rù jìn zé gèng lè
尽，名色尽则六入尽，六入尽则更乐
jìn gèng lè jìn zé tòng jìn tòng jìn zé ài jìn ài
尽，更乐尽则痛尽，痛尽则爱尽，爱
jìn zé qǔ jìn qǔ jìn zé yǒu jìn yǒu jìn zé shēng jìn
尽则取尽，取尽则有尽，有尽则生尽，
shēng jìn zé lǎo sǐ kǔ nǎo yōu bēi jiē jìn rú shì miè
生尽则老死苦恼忧悲皆尽，如是灭
dà kǔ yīn wú yǒu cǐ èr yì wú èr xíng zhōng jiān kě
大苦阴。无有此二，亦无二行中间可
zhī shì wèi zhōng dào zhēn shí guān fǎ rú shì xíng xíng jìn
知，是谓中道真实观法。如是行行尽，
shí míng sè liù rù gèng lè tòng ài qǔ
识、名色、六入、更乐、痛、爱、取、
yǒu shēng lǎo sǐ lǎo sǐ jìn wú yǒu cǐ èr yì wú
有、生、老死老死尽，无有此二，亦无
èr xíng zhōng jiān kě zhī rú shì jiā shè shì wèi zhōng
二行中间可知，如是，迦葉，是谓中

dào zhēn shí guān zhū fǎ yě
道真实观诸法也。

fù cì jiā shè zhōng dào zhēn shí guān zhū fǎ zhě
复次，迦叶，中道真实观诸法者，
bù yǐ kōng sān mèi guān zhū fǎ kōng zhū fǎ zì kōng gù
不以空三昧观诸法空，诸法自空故；
bù yǐ wú xiǎng sān mèi guān zhū fǎ wú xiǎng zhū fǎ zì
不以无想三昧观诸法无想，诸法自
wú xiǎng gù bù yǐ wú yuàn sān mèi guān zhū fǎ wú yuàn
无想故；不以无愿三昧观诸法无愿，
zhū fǎ zì wú yuàn gù bù yǐ wú xíng guān zhū fǎ wú
诸法自无愿故；不以无行观诸法无
xíng zhū fǎ zì wú xíng gù bù yǐ wú qǐ guān zhū fǎ
行，诸法自无行故；不以无起观诸法
wú qǐ zhū fǎ zì wú qǐ gù bù yǐ wú shēng guān zhū
无起，诸法自无起故；不以无生观诸
fǎ wú shēng zhū fǎ zì wú shēng gù bù yǐ rú guān
法无生，诸法自无生故；不以如观
zhū fǎ rú zhū fǎ zì rú gù shì wèi zhōng dào zhēn shí
诸法如，诸法自如故，是谓中道真实
guān fǎ bù yǐ wú rén guān zhū fǎ kōng zhū fǎ zì kōng
观法。不以无人观诸法空，诸法自空
gù rú shì běn kōng mò kōng xiàn zài shì kōng dāng
故，如是本空、末空、现在世空。当
lìng yī kōng mò yī yú rén ruò yǒu yī kōng yī cǐ
令依空，莫依于人。若有依空，倚此

kōng zhě wǒ shuō shì rén yuǎn lí cǐ fǎ rú shì jiā
空者，我说是人远离此法。如是，迦

shè níng yī wǒ jiàn jī ruò xū mí bù yǐ jiāo màn yì
叶，宁猗我见积若须弥，不以憍慢亦

bù duō wén ér yī kōng jiàn zhě wǒ suǒ bú zhì pì rú
不多闻而猗空见者，我所不治。譬如

liáng yī yīng bìng yǔ yào bìng qù yào cún yú jiā shè yì
良医应病与药，病去药存。于迦叶意

suǒ qù yún hé cǐ rén kǔ huàn níng jìn bù yē
所趣云何？此人苦患，宁尽不耶？

dá yuē fǒu yě shì zūn suǒ yǐ zhě hé yào
答曰：否也，世尊。所以者何？药

zài tǐ gù
在体故。

rú shì jiā shè kōng duàn yī qiè jiàn ruò yǒu
如是，迦叶，空断一切见。若有

yī kōng jiàn zhě wǒ suǒ bú zhì yì fù rú shì pì
猗空见者，我所不治，亦复如是。譬

rú yǒu rén wèi yú xū kōng tí qì ér shuō jīn dāng wéi
如有人畏于虚空啼泣而说，今当为

wǒ qù cǐ xū kōng yú jiā shè yì suǒ qù yún hé níng
我去此虚空。于迦叶意所趣云何？宁

néng qù fǒu
能去否？

dá yuē fǒu yě shì zūn
答曰：否也，世尊。

rú shì jiā shè ruò wèi kōng zhě wǒ shuō cǐ
如是，迦葉，若畏空者，我说此
rén shèn wéi kuáng huò suǒ yǐ zhě hé zhòngshēng zào kōng
人甚为狂惑。所以者何？众生造空
ér bǐ wèi zhī pì rú huà shī zuò guǐ shén xiàng jí zì
而彼畏之。譬如画师，作鬼神像即自
kǒng jù rú shì jiā shè zhū fán yú rén zì zào sè
恐惧；如是，迦葉，诸凡愚人自造色
shēng xiāng wèi xì huá zhī fǎ lún zhuǎn shēng sǐ bù zhī cǐ
声香味细滑之法轮转生死，不知此
fǎ yì fù rú shì pì rú huàn shī huà zuò huàn rén ér
法亦复如是。譬如幻师，化作幻人而
shí huàn shī wú yǒu zhēn shí rú shì jiā shè xiū xíng
食幻师，无有真实；如是，迦葉，修行
bī qiū suí suǒ sī wéi yī qiè xū wèi ér bù zhēn shí
比丘，随所思惟一切虚伪，而不真实
wú yǒu jiān gù yì fù rú shì pì rú èr mù yīn zhī
无有坚固，亦复如是。譬如二木因之，
gēng shēng huǒ ér shāo bǐ mù rú shì jiā shè yīn zhēn
更生火而烧彼木；如是，迦葉，因真
shí guān shēng wú lòu huì gēn ér bǐ jí shāo yú zhēn shí
实观生无漏慧根，而彼即烧，于真实
guān yì fù rú shì pì rú rán dēng zhū míng xī chú
观亦复如是。譬如燃灯，诸冥悉除，
cǐ àn wú suǒ cóng lái yì wú suǒ zhì bù cóng dōng fāng
此闇无所从来亦无所至，不从东方、

nán fāng xī fāng běi fāng ér lái yì bú zhì bǐ rú
南方、西方、北方而来，亦不至彼；如
shì jiā shè zhì huì yǐ shēng wú zhì jí miè cǐ wú
是，迦叶，智慧已生，无智即灭，此无
zhì zhě wú suǒ cóng lái yì wú suǒ zhì rú shì jiā
智者，无所从来亦无所至。如是，迦
shè dēng wú cǐ niàn wǒ dāng chú míng ér dēng rán zhě zhū
叶，灯无此念我当除冥，而灯燃者诸
míng jí chú dēng àn jù kōng bù kě huò chí wú zuò wú
冥即除；灯闇俱空，不可获持无作无
zào yì fù rú shì pì rú jiā shè bǎi suì míng shì
造，亦复如是。譬如，迦叶，百岁冥室
ruò rán dēng zhě bǐ àn pō yǒu shì niàn wǒ dāng zhù cǐ
若燃灯者，彼闇颇有是念我当住此
ér bú qù yē
而不去耶？

dá yuē fǒu yě shì zūn cǐ àn bì miè
答曰：否也，世尊，此闇必灭。

rú shì jiā shè ruò yǒu zhòng shēng bǎi qiān jié
如是，迦叶，若有众生百千劫
zhōng zào zuò jié xíng yǐ yī zhèng guān wú lòu zhì dēng jí
中造作结行，以一正观无漏智灯即
dé chú jìn yì fù rú shì pì rú kōng zhōng bù shēng
得除尽，亦复如是。譬如空中不生
wú gǔ pú sà rú shì bù cóng wú wéi ér shēng fó fǎ
五谷，菩萨如是不从无为而生佛法。

pì rú dà dì zhòng huì zá róu ér shēng wú gǔ pú sà
譬 如 大 地 众 秽 杂 糅 而 生 五 谷 ， 菩 萨

rú shì yú shì zá róu jié fù zhī zhōng nǎi shēng fó fǎ
如 是 于 世 杂 糅 结 缚 之 中 乃 生 佛 法 。

pì rú lù dì bù shēng lián huā pú sà rú shì bù cóng
譬 如 陆 地 不 生 莲 花 ， 菩 萨 如 是 不 从

wú wéi chū shēng fó fǎ pì rú yū ní zhī shuǐ shēng zá
无 为 出 生 佛 法 。 譬 如 淤 泥 之 水 生 杂

lián huā pú sà rú shì cóng xié zhòng shēng jié fù zhī zhōng
莲 花 ， 菩 萨 如 是 从 邪 众 生 结 缚 之 中

nǎi shēng fó fǎ pì rú tí hú mǎn yú sì hǎi dāng zhī
乃 生 佛 法 。 譬 如 醍 醐 满 于 四 海 ， 当 知

pú sà zào zuò shàn gēn yì fù rú shì pì rú yī máo
菩 萨 造 作 善 根 ， 亦 复 如 是 。 譬 如 一 毛

pò wéi bǎi fēn yì yī fēn máo qǔ sì dà hǎi yī tí
破 为 百 分 ， 以 一 分 毛 取 四 大 海 一 滴

zhī shuǐ dāng zhī shēng wén zào zuò shàn gēn yì fù rú
之 水 ， 当 知 声 闻 造 作 善 根 ， 亦 复 如

shì pì rú jiā shè jiè zǐ zhōng kōng dāng zhī shēng
是 。 譬 如 ， 迦 叶 ， 芥 子 中 空 ， 当 知 声

wén zào zuò shàn gēn yì fù rú shì pì rú shí fāng xū
闻 造 作 善 根 ， 亦 复 如 是 。 譬 如 十 方 虚

kōng dāng zhī pú sà zào zuò shàn gēn yì fù rú shì
空 ， 当 知 菩 萨 造 作 善 根 ， 亦 复 如 是 。

pì rú chà lì dǐng shēng huáng hòu jiàn rén gòng huì ruò
譬 如 刹 利 顶 生 皇 后 ， 贱 人 共 会 ， 若

hòu shēng zǐ yú yì yún hé dāng yán cǐ zǐ shì wáng zǐ
后生子。于意云何？当言此子是王子

yē
耶？

dá yuē fēi yě shì zūn
答曰：非也，世尊。

rú shì jiā shè cǐ zhū shēng wén cóng wǒ fǎ jiè
如是，迦叶，此诸声闻从我法界

shēng rán bǐ yī qiè fēi shì zūn zǐ pì rú chà lì dǐng
生，然彼一切非世尊子。譬如刹利顶

shēng dài wáng jiàn nǚ gòng huì ruò hòu shēng zǐ yú yì
生大王贱女共会，若后生子。于意

yún hé jiàn rén suǒ shēng dāng yán cǐ zǐ fēi wáng zǐ
云何？贱人所生，当言此子非王子

yē
耶？

dá yuē fǒu yě shì zūn cǐ shì wáng zǐ
答曰：否也，世尊，此是王子。

rú shì jiā shè suī cóng jiàn shēng ér shì wáng
如是，迦叶，虽从贱生而是王

zǐ pú sà rú shì chū fā dào xīn zhù yú shēng sǐ jiào
子。菩萨如是初发道心，住于生死教

huà zhòng shēng ér bǐ yī qiè shì rú lái zǐ pì rú
化众生，而彼一切是如来子。譬如

shèng wáng suī yǒu qiān zǐ wú shèng wáng xiàng shèng wáng zhī yì
圣王虽有千子无圣王相，圣王之意

qǐ wú zǐ xiǎng rú shì jiā shè rú lái suī yǒu bǎi
起无子想；如是，迦叶，如来虽有百
qiān shēng wén dì zǐ zhī zhòng wú pú sà zhě rú lái
千声闻弟子之众，无菩萨者，如来
zhī yì qǐ wú zǐ xiǎng pì rú jiā shè shèng wáng huáng
之意起无子想。譬如，迦叶，圣王皇
hòu chí zhāi qī rì shēng yī tóng zǐ jù shèng wáng xiàng
后持斋七日，生一童子具圣王相，
sān shí sān tiān xián gòng tàn zhī ér bù chēng shuō qí yú
三十三天咸共叹之，而不称说其余
dà zhě suǒ yǐ zhě hé tóng zǐ suī xiǎo ér bù duàn yú
大者。所以者何？童子虽小而不断于
shèng wáng zhǒng gù pú sà rú shì chū fā dào xīn zhū
圣王种故。菩萨如是初发道心，诸
gēn wèi jù bī zhū tiān zhòng céng jiàn fó zhě xián gòng tàn
根未具，彼诸天众曾见佛者咸共叹
zhī ér bù chēng shuō zhū ā luó hàn jù bā jiě tuō suǒ
之，而不称说诸阿罗汉具八解脱。所
yǐ zhě hé suī chū fā pú sà xīn zhū gēn wèi jù bú
以者何？虽初发菩萨心诸根未具，不
duàn zhū fó rú lái zhǒng gù pì rú yǒu xiǎo mó ní zhēn
断诸佛如来种故。譬如有小摩尼真
zhū shèng yú shuǐ jīng rú xū mí shān pú sà rú shì chū
珠，胜于水精如须弥山；菩萨如是初
fā dào xīn chū guò yī qiè shēng wén zhī shàng pì rú
发道心，出过一切声闻之上。譬如，

jiā shè shèng wáng huáng hòu chū shēng tóng zǐ yī qiè chén
迦叶，圣王皇后初生童子，一切臣
shǔ jiē wéi zuò lǐ pú sà rú shì chū fā dào xīn yī
属皆为作礼；菩萨如是初发道心，一
qiè tiān rén jiē wéi zuò lǐ pì rú xū mí shān wáng chū
切天人皆为作礼。譬如须弥山王出
zhū liáng yào wéi yī qiè rén liáo zhì kǔ huàn wú suǒ shì
诸良药，为一切人疗治苦患，无所适
mò pú sà rú shì xué zhì huì yào wéi yī qiè rén liáo
莫；菩萨如是，学智慧药为一切人疗
shēng sǐ huàn yì wú shì mò pì rú lǐ jìng chū shēng
生死患，亦无适莫。譬如礼敬初生
zhī yuè fēi hòu shèng mǎn rú shì jiā shè lǐ chū fā
之月，非后盛满；如是，迦叶，礼初发
yì pú sà zhě shèng fēi fù dé chéng rú lái zhì zhēn děng
意菩萨者，胜非复得成如来至真等
zhèng jué yě suǒ yī zhě hé zhū fó rú lái cóng pú sà
正觉也。所以者何？诸佛如来从菩萨
shēng gù pì rú jiā shè wú yǒu shě yuè lǐ xīng xiù
生故。譬如，迦叶，无有舍月礼星宿
zhě rú shì wú yǒu shě jù jiè dé zhì huì pú sà ér
者；如是无有舍具戒德智慧菩萨，而
lǐ shēng wén pì rú jiā shè yī qiè tiān rén bù néng
礼声闻。譬如，迦叶，一切天人不能
yǐ shuǐ jīng wéi mó ní zhēn zhū shēng wén rú shì chéng jiù
以水精为摩尼真珠；声闻如是成就

yī qiè jiè qīng jìng xíng bù néng zuò fó shù xià chéng yú
一切戒清净行，不能坐佛树下成于
wú shàngzhèngzhēn zhī dào pì rú dé mó ní zhēn zhū zhě
无上正真之道。譬如得摩尼真珠者，
huò yú wú liàng bǎi qiān cái bǎo pú sà rú shì chū yú
获余无量百千财宝；菩萨如是出于
shì zhě zé yǒu wú liàngshēng wén yuán jué xiàn yú shì
世者，则有无量声闻、缘觉现于世
jiān
间。

yú shì shì zūn gào zūn zhě dà jiā shè yuē pú
于是世尊告尊者大迦叶曰：菩
sà wéi yī qiè zhòngshēng qiú xiū zhū shàn gēn jù zhòng zhì
萨为一切众生，求修诸善根具众智
yào wǎng zhì sì fāng suí bìng suǒ yīng rú shí zhì zhī jiā
药，往至四方随病所应如实治之。迦
shè yún hé wéi rú shí zhì wèi yǐ è lù bú jìng zhì
叶，云何为如实治？谓以恶露不净治
yù cí xīn zhì huì yuán qǐ zhì chī kōng zhì yī qiè
欲，慈心治恚，缘起治痴，空治一切
jiàn wú xiǎng zhì yī qiè sì xiàng wú yuàn zhì yī qiè
见，无想治一切四相，无愿治一切
yù jiè sè wú sè jiè sì fēi diān dǎo zhì sì diān dǎo
欲界、色无色界，四非颠倒治四颠倒
yī qiè xíng wú cháng zhì fēi cháng yǒu chángxiǎng yī qiè xíng
一切行，无常治非常有常想一切行，

kǔ zhì kǔ yǒu lè xiǎng wú wǒ zhì wú wǒ yǒu wǒ xiǎng
苦治苦有乐想，无我治无我有我想，
bú jìng xiǎng zhì bú jìng yǒu jìng xiǎng sì yì zhǐ zhě
不净想治不净有净想。四意止者，
zhì jì zhù shēn tòng xīn fǎ shēn shēn guān zhě bù qǐ guān
治计著身痛心法身，身观者不起观
shēn wǒ jiàn tòng tòng guān zhě bù qǐ guān tòng wǒ jiàn xīn
身我见痛，痛观者不起观痛我见心，
xīn guān zhě bù qǐ guān xīn wǒ jiàn fǎ fǎ guān zhě bù
心观者不起观心我见法，法观者不
qǐ guān fǎ wǒ jiàn sì yì duàn zhě xī duàn yī qiè bú
起观法我见。四意断者，悉断一切不
shàn zhī fǎ xí yī qiè shàn fǎ sì shén zú zhě shě
善之法，习一切善法。四神足者，舍
shēn xīn zhēnxiǎng wǔ gēn wǔ lì zhì bú xìn xiè dài
身心真相。五根、五力，治不信懈怠
luàn niàn wú zhì qī jué zhě zhì zhū fǎ wú zhì shèng
乱念无智。七觉者，治诸法无智。圣
bá dào zhě cǐ huì suǒ zhì yī qiè xié dào shì wèi
八道者，此慧所治一切邪道。是谓，
jiā shè suí bìng suǒ yīng rú shí zhì zhī rú cǐ jiā
迦叶，随病所应如实治之。如此，迦
shè pú sà dàng zuò shì xué
叶，菩萨当作是学。

fù cì jiā shè jiǎ lìng sān qiān dà qiān guó dù
复次，迦叶，假令三千大千国土

zhū yǒu shí zhě xī rú qí yù yī wáng yǒu rén wèn zhī
诸有识者，悉如耆域医王，有人问之：
yǐ hé fāng yào zhì bǐ bìng zhě zhōng wú néng dá wéi yǒu
以何方药治彼病者？终无能答，唯有
pú sà néng xī dá zhī shì gù jiā shè pú sà dàn g
菩萨能悉答之。是故，迦叶，菩萨当
zuò shì niàn wǒ bù yīng qiú shì jiān zhī yào dāng qiú chū
作是念：我不应求世间之药，当求出
shì jiān yào xiū yī qiè shàn gēn shì zhòng zhì yào wǎng zhì
世间药修一切善根。是众智药，往至
sì fāng suí zhòngshēngbìng rú shí zhì zhī
四方，随众生病如实治之。

fù cì jiā shè yún hé wéi chū shì zhì yào
复次，迦叶，云何为出世智药？

wèi yīn yuán zhì wú wǒ rén shòu mìng zhì jiě yī qiè zhū
谓因缘智、无我人寿命智，解一切诸
fǎ kōng wú kǒng bù zhī xīn bǐ zuò shì guān hé zhě xīn
法空无恐怖之心。彼作是观：何者心
yù hé zhě nù chī wéi guò qù yē wéi wèi lái xiàn
欲？何者怒痴？为过去耶？为未来、现
zài yē ruò guò qù zhě qù xīn yǐ miè ruò wèi lái zhě
在耶？若过去者去心以灭，若未来者
lái xīn wèi qǐ ruò xiàn zài zhě xiàn xīn bú zhù rú shì
来心未起，若现在者现心不住。如是，
jiā shè xīn wèi lái bú zài nèi yì bú zài wài yì
迦叶，心未来不在内，亦不在外，亦

bú zài liǎngzhōng jiān xīn zhě fēi sè bù kě jiàn yì
不在两中间。心者非色，不可见亦
wú duì wú jiàn wú zhī wú zhù wú yú yī jiā shè
无对，无见无知无住无余倚。迦叶，
xīn zhě yī qiè zhū fó bù yǐ jiàn bù dāng jiàn bù
心者，一切诸佛不已见、不当见、不
jīn jiàn ruò yī qiè zhū fó bù yǐ jiàn bù dāng jiàn
今见。若一切诸佛不已见、不当见、
bù jīn jiàn zhě yún hé zhī yǒu suǒ xíng dàn yǐ diān dǎo
不今见者，云何知有所行？但以颠倒
xiǎng gù yǒu zhū fǎ xíng zhū fǎ zhě rú huàn huà zhī fǎ
想故有诸法行。诸法者，如幻化之法，
shòuzhǒngzhǒngshēng gù shì xīn rú fēng yuǎn xíng bù kě chí
受种种生故。是心如风远行不可持
gù xīn rú liú shuǐ bù kě zhù gù xīn rú dēng yán yuán
故，心如流水不可住故，心如灯炎缘
xiāng xù gù xīn rú diàn guāng shí bú zhù gù shì xīn
相续故，心如电光时不住故，是心
rú wù wài shì huì gù xīn rú mí hóu tān yī qiè jìng
如雾外事秽故，心如猕猴贪一切境
jiè gù xīn rú huà shī zào zhǒng zhǒng xíng gù xīn bù
界故，心如画师造种种行故，心不
dé zhù suí zhòng jié gù xīn dú wú lǚ cháng lè chí zǒu
得住随众结故，心独无侣常乐驰走
gù shì xīn rú wáng yī qiè fǎ zhī shǒu gù shì xīn rú
故，是心如王一切法之首故，是心如

mǔ shēng yī qiè kǔ gù shì xīn rú yán jù sǎn yī qiè
母生一切苦故，是心如炎聚散一切

zhū shàn gēn gù shì xīn rú yú gōu kǔ yǒu lè xiǎng gù
诸善根故，是心如鱼钩苦有乐想故，

shì xīn rú mèng wú wǒ yǒu wǒ xiǎng gù shì xīn rú yíng
是心如梦无我有我想故，是心如蝇

bú jìng yǒu jìng xiǎng gù shì xīn rú yuàn jiā suǒ zuò bù
不净有净想故，是心如怨家所作不

kě gù shì xīn rú luó chà cháng lè qiú biàn gù shì xīn
可故，是心如罗刹常乐求便故，是心

rú zēng jí cháng lè qiú guò gù shì xīn bù kě ài ēn
如憎嫉常乐求过故，是心不可爱恩

ài chī gù shì xīn rú zéi duàn yī qiè shàn gēn gù shì
爱痴故，是心如贼断一切善根故，是

xīn zhù sè rú é tóu huǒ gù shì xīn ài shēng rú jūn
心著色如蛾投火故，是心爱声如军

yuè zhàn gǔ yīn gù shì xīn ài xiāng rú shī lè chòu huì
乐战鼓音故，是心爱香如豕乐臭秽

gù shì xīn zhù wèi rú shǐ rén lè yú shí gù shì xīn
故，是心著味如使人乐余食故，是心

ài gèng lè rú yíng lè shān gù qiú xīn wú yǒu yì bù
爱更乐如蝇乐膻故。求心无有亦不

kě dé shè wú bù kě dé zhě zé wú guò qù wèi
可得，设无不可得者则无过去、未

lái xiàn zài shè wú guò qù wèi lái xiàn zài zhě
来、现在，设无过去、未来、现在者

zé guò sān shì shè guò sān shì zhě shì zé bù yǒu yì
则过三世，设过三世者，是则不有亦
bù wú ruò bù yǒu bù wú zhě shì wéi bù shēng ruò bù
不无。若不有不无者是为不生，若不
shēng zhě shì wéi wú xìng ruò wú xìng zhě shì wéi wú qǐ
生者是为无性，若无性者是为无起，
ruò bù qǐ zhě shì yì bú miè ruò bú miè zhě zé wú
若不起者是亦不灭，若不灭者则无
bài huài ruò wú bài huài zhě zé wú lái wú qù ruò wú
败坏，若无败坏者则无来无去，若无
lái qù zhě zé wú yǒu shēng sǐ ruò wú qù lái wú shēng
来去者则无有生死，若无去来无生
sǐ zhě shì zé wú xíng ruò wú xíng zhě zé shì wú wéi
死者是则无行，若无行者则是无为，
ruò wú wéi zhě zé shì shèng xián zhī xìng ruò shèng xìng zhě
若无为者则是圣贤之性，若圣性者
zé wú jiè bu jiè ruò wú jiè bu jiè zhě zé wú wēi
则无戒不戒，若无戒不戒者则无威
yí xíng yì wú bù wēi yí ruò wú xíng wú wēi yí bù
仪行亦无不威仪，若无行无威仪不
wēi yí zhě shì zé wú xīn wú xīn shù fǎ ruò wú xīn
威仪者，是则无心无心数法。若无心
xīn shù fǎ zhě zé wú yè wú bào ruò wú bào zhě zé
心数法者则无业无报，若无报者则
wú kǔ wú lè ruò wú kǔ lè zhě shì shèng xián zhī xìng
无苦无乐，若无苦乐者是圣贤之性，

ruò shèng xián xìng zhě zé wú yè wú zuò rú cǐ xìng zhōng
若圣贤性者则无业无作。如此性中

wú zuò shēn yè yì wú zuò kǒu yì yè cǐ xìng píng děng
无作身业，亦无作口意业，此性平等

wú shàng zhōng xià yì wú chā bié yī qiè zhū fǎ xī
无上中下，亦无差别，一切诸法悉

píng děng gù rú shì jiā shè cǐ xìng yuǎn lí shě shēn
平等故。如是，迦叶，此性远离舍身

kǒu gù cǐ xìng wú wéi shùn niè pán gù cǐ xìng qīng jìng
口故，此性无为顺涅槃故，此性清净

lí yú yī qiè zhū jié gòu gù cǐ xìng wú wǒ lí wǒ
离于一切诸结垢故，此性无我离我

zuò gù cǐ xìng píng děng lí xū shí gù cǐ xìng zhēn chū
作故，此性平等离虚实故，此性真出

yào dì yī yì gù cǐ xìng wú bú jìn zhì jìng bù qǐ
要第一义故，此性无不尽至竟不起

cháng rú fǎ gù cǐ xìng lè wú wéi xī tóng děng gù cǐ
常如法故，此性乐无为悉同等故，此

xìng qīng jié zhì jìng wú gòu gù cǐ xìng fēi wǒ qiú wǒ
性清洁至竟无垢故，此性非我求我

bù kě dé gù cǐ xìng jié bái zhì jìng jìng gù
不可得故，此性洁白至竟净故。

rǔ děng jiā shè dāng yīng qiú nèi fǎn qù qiú
汝等迦叶，当应求内，反去求

wài dāng lái zhī shì dāng yǒu bǐ qiū chí zǒu rú quǎn
外。当来之世，当有比丘驰走如犬。

yún hé bǐ qiū chí zǒu rú quǎn pì rú yǒu quǎn bó zhì
云何比丘驰走如犬？譬如有犬搏掷

lìng bù fǎn zǒu zhú zhī bú qù zhì zhě rú shì jiā
令怖，反走逐之不趣掷者。如是，迦

shè dāng yǒu shā mén pó luó mén wèi sè shēng xiāng wèi
叶，当有沙门、婆罗门畏色声香味

xì huá fǎ ér fǎn lè zhōng bù guān yú nèi bù zhī hé
细滑法，而反乐中不观于内，不知何

yóu dé lí sè shēng xiāng wèi xì huá fǎ bù zhī bù jué
由得离色声香味细滑法，不知不觉

suí rù rén jiān fù wéi sè shēng xiāng wèi xì huá fǎ ér
遂入人间，复为色声香味细滑法而

dé qí biàn bǐ zài shān zé ér mìng zhōng zhě yīn chí sù
得其便。彼在山泽而命终者，因持俗

jiè dé shēng tiān zhōng fù wéi tiān shàng sè shēng xiāng wèi xì
戒得生天中，复为天上色声香味细

huá fǎ ér dé biàn yě shēn huài mìng zhōng shēng sì è
滑法而得便也，身坏命终生四恶

qù yún hé wéi sì dì yù chù shēng è guǐ
趣。云何为四？地狱、畜生、饿鬼、

ā xū luó zhōng shì wèi jiā shè bǐ qiū chí zǒu yì
阿须罗中。是谓，迦叶，比丘驰走亦

fù rú quǎn yún hé bǐ qiū bù zǒu rú quǎn ruò rén wō
复如犬。云何比丘不走如犬？若人挝

mà mò shòu bú bào hē zé chēn nù bǐ qiū bú bào nù
骂默受不报，呵责嗔怒比丘不报怒，

dàn guān nèi shēn mà shuí dǎ shuí shuí shòu huì zé shì
但观内身骂谁、打谁、谁受患责。是
wèi jiā shè rú cǐ bǐ qiū bù zǒu rú quǎn pì rú
谓，迦叶，如此比丘不走如犬。譬如
yù zhě ruò mǎ fàng yì jí néng zhì zhī xiū xíng bǐ qiū
御者，若马放逸即能制之；修行比丘
yì fù rú shì ruò xīn chí sàn jí suí zhì zhǐ lìng shùn
亦复如是，若心驰散即随制止令顺
bú luàn pì rú jiǎo rén bì duàn qí mìng rú shì jiā
不乱。譬如绞人必断其命；如是，迦
shè yī qiè zhū jiàn yǒu jì wǒ zhě bì duàn huì mìng pì
叶，一切诸见有计我者必断慧命。譬
rú yǒu rén suí qí suǒ fù zé xī jiě zhī bǐ qiū rú
如有人随其所缚则悉解之，比丘如
shì suí xīn suǒ fù dāng jí chú zhī
是随心所缚当即除之。

rú shì jiā shè chū jiā xué dào yǒu èr chóng
如是，迦叶，出家学道有二重
fù yún hé wéi èr yī zhě xué shì jīng diǎn èr
缚。云何为二？一者、学世经典，二
zhě zhí chí yī bō ér bù jīng jìn fù cì jiā shè
者、执持衣钵而不精进。复次，迦叶，
chū jiā xué dào yǒu èr jiān fù yún hé wéi èr yī
出家学道有二坚缚。云何为二？一
zhě jiàn fù èr zhě tān cái míng yù suǒ fù fù
者、见缚，二者、贪财名誉所缚。复

cì jiā shè chū jiā xué dào yǒu èr fǎ zhàng ài yún
次，迦葉，出家學道有二法障礙。云

hé wéi èr yī zhě xiá xí bái yī èr zhě zēng jí
何為二？一者、狎習白衣，二者、憎嫉

shī yǒu chū jiā xué zhě fù yǒu èr gòu yún hé wéi èr
師友。出家學者復有二垢。云何為二？

yī zhě rèn qǔ èr jié èr zhě yì zhī yǒu jiā ér
一者、任取二結，二者、詣知友家而

cóng qǐ shí fù cì jiā shè chū jiā xué dào yǒu èr
從乞食。復次，迦葉，出家學道有二

báo yǔ yún hé wéi èr yī zhě fěi bàng zhèng fǎ èr
雹雨。云何為二？一者、誹謗正法，二

zhě fàn jiè ér shí xìn shī chū jiā xué zhě fù yǒu èr
者、犯戒而食信施。出家學者復有二

chuāng yún hé wéi èr yī zhě guān tā duǎn èr zhě
瘡。云何為二？一者、觀他短，二者、

zì fù jǐ duǎn fù cì jiā shè chū jiā xué zhě yǒu
自覆己短。復次，迦葉，出家學者有

èr fán rè yún hé wéi èr yī zhě cáng zhuó chí jiā
二煩熱。云何為二？一者、藏濁持袈

shā èr zhě yù lìng yǒu jiè xíng zhě chéng shùn yú jǐ
裟，二者、欲令有戒行者承順于己。

chū jiā xué zhě fù yǒu èr bìng yún hé wéi èr yī
出家學者復有二病。云何為二？一

zhě jiāo màn bù guān qí xīn èr zhě huǐ zǐ xué mó
者、驕慢不觀其心，二者、毀訾學摩

hē yán zhě
河衍者。

fù cì jiā shè shā mén chēng shuō shā mén zhě
复次，迦叶，沙门称说沙门者，

yún hé shā mén chēng shuō shā mén yǒu sì shā mén yún hé
云何沙门称说沙门？有四沙门。云何

wéi sì yī zhě sè xiàng shā mén èr zhě zhà wēi yí
为四？一者、色像沙门，二者、诈威仪

shā mén sān zhě míng yù shā mén sì zhě zhēn shí shā
沙门，三者、名誉沙门，四者、真实沙

mén yún hé sè xiàng shā mén ruò yǒu shā mén chéng jiù
门。云何色像沙门？若有沙门成就

sè xiàng tī chú xū fā pī zhù fǎ fú shǒu chí yīng
色像，剔除须发，被著法服，手持应

qì bī shēn è xíng kǒu yì è xíng bù xí tiáo yù
器，彼身恶行、口意恶行，不习调御

yì bù shǒu hù fàn jiè zuò è tān bù jīng jìn shì wèi
亦不守护，犯戒作恶贪不精进。是谓，

jiā shè sè xiàng shā mén yún hé zhà wēi yí shā mén
迦叶，色像沙门。云何诈威仪沙门？

ruò yǒu shā mén chéng jiù lǐ jié yóu bù zhèng zhì shí
若有沙门成就礼节，游步正智，食

zhī zhǐ zú xíng sì shèng zhǒng bú lè zhòng jù dào sú
知止足，行四圣种，不乐众聚道俗

zhī huì shǎo yán shǎo shuì rán bǐ wēi yí zhà bù zhēn shí
之会，少言少睡；然彼威仪诈不真实

bù qī jìng xīn bù xí zhǐ xī ér yǒu jiàn xiǎng yú kōng
不期净心，不习止息而有见想，于空

biàn qǐ rú kēng zhī xiǎng zhū yǒu bǐ qiū xí xíng kōng zhě
便起如坑之想，诸有比丘习行空者

fā yuàn jiā xiǎng shì wèi jiā shè zhà wēi yí shā mén
发怨家想。是谓，迦叶，诈威仪沙门。

yún hé míng yù shā mén ruò yǒu shā mén fèng chí jìn jiè
云何名誉沙门？若有沙门奉持禁戒

yù lìng tā rén zhī fèng chí jiè jīng jìn xué wèn yù lìng
欲令他人知奉持戒，精进学问欲令

tā rén zhī jīng jìn xué zhù zhǐ shān zé zhōng yù lìng tā
他人知精进学，住止山泽中欲令他

rén zhī zhù shān zé shǎo yù zhī zú jīng qín dú zhù yù
人知住山泽，少欲知足精勤独住欲

lìng tā zhī bú yàn zhì sǐ bù qiú lí yù bú lè
令他知，不厌至死，不求离欲，不乐

jìn zhǐ bú yù qiú dào xī xīn fàn hàng bù wéi ní
尽止，不欲求道，息心梵行，不为泥

huán shì wèi jiā shè míng yù shā mén yún hé wéi zhēn
洹。是谓，迦叶，名誉沙门。云何为真

shí shā mén ruò yǒu shā mén bù wéi shēn mìng kuàng fù tān
实沙门？若有沙门不为身命，况复贪

cái zhù yú míng yù lè tīng kōng wú xiàng wú yuàn zhī fǎ
财著于名誉？乐听空无相无愿之法，

wén zé huān xǐ xiū xíng rú fǎ bù wéi niè pán ér xiū
闻则欢喜修行如法，不为涅槃而修

fàn hòng kuàng wéi sān jiè bú zuò kōng jiàn kuàng jiàn
梵行，况为三界？不作空见，况见
wǒ rén shòu mìng yī fǎ qiú dào lí jié jiě tuō bù
我、人、寿命依法求道？离结解脱不
qiú wài dào guān zhū fǎ xìng jiē xī jiū jìng qīng jìng wú
求外道，观诸法性皆悉究竟清净无
huì ér zì zhào chá bù yóu yú tā rú fǎ zhě bù
秽，而自照察不由于他。如法者，不
jiàn rú lái kuàng yǒu sè shēn bú jiàn wú yù fǎ kuàng
见如来，况有色身？不见无欲法，况
yǒu wén shì bù xiǎng wú wéi kuàng yǒu zhòng dé bù xí
有文饰？不想无为，况有众德？不习
duàn fǎ bù xué xiū fǎ bú zhù shēng sǐ bú lè niè pán
断法，不学修法，不住生死不乐涅槃，
bù qiú jiě tuō yì bù qiú fù zhī yī qiè fǎ jiū jìng
不求解脱亦不求缚，知一切法究竟
qīng jìng bù shēng bú miè shì wèi jiā shè zhēn shí shā
清净不生不灭。是谓，迦叶，真实沙
mén shì gù jiā shè dāng xué zhēn shí shā mén mò xí
门。是故，迦叶，当学真实沙门！莫习
míng yù shā mén pì rú pín rén wài yǒu fù míng yú yì
名誉沙门，譬如贫人外有富名。于意
yún hé bǐ míng yǒu shí fǒu
云何？彼名有实否？

dá yuē fǒu yě shì zūn
答曰：否也，世尊。

rú shì jiā shè yǒu shā mén míng wú shā mén
如是，迦葉，有沙门名，无沙门

dé wǒ shuō cǐ rén shì wéi jí pín pì rú yǒu rén
德，我说此人是为极贫。譬如有人，

dà shuǐ suǒ piāo kě fá ér sǐ rú shì jiā shè yǒu
大水所漂渴乏而死；如是，迦葉，有

shā mén fàn zhì xí xué duō fǎ ér bù néng chú yín nù
沙门梵志习学多法，而不能除淫怒

chī kě bǐ wéi fǎ shuǐ suǒ piāo jié kě ér sǐ shēng è
痴渴，彼为法水所漂结渴而死，生恶

qù zhōng yì fù rú shì pì rú yī shī chí zhǒngzhǒng
趣中亦复如是。譬如医师，持种种

yào liáo tā rén bìng ér bú zì zhì rú shì jiā shè
药疗他人病而不自治；如是，迦葉，

yǒu shā mén fàn zhì duō fěng sòng fǎ ér bú zì chú yín
有沙门梵志，多讽诵法而不自除淫

nù chī bìng yì fù rú shì pì rú bìng rén fú wáng miào
怒痴病，亦复如是。譬如病人服王妙

yào bú zì jiāng jié ér zhì zhōng méi rú shì jiā shè
药，不自将节而致终没；如是，迦葉，

duō yǒu shā mén fàn zhì xíng bù rú fǎ qǐ zhū jié bìng
多有沙门梵志，行不如法起诸结病，

zhōngshēng è qù yì fù rú shì pì rú mó ní zhū
终生恶趣亦复如是。譬如摩尼珠，

duò bú jìng zhōng wú suǒ fù zhí rú shì jiā shè duō
堕不净中无所复直；如是，迦葉，多

yǒu shā mén fàn zhì tān zhù cái lì dāng zhī yì rú mó
有沙门梵志贪著财利，当知亦如摩
ní zhū duò bú jìng zhōng wú suǒ fù zhí pì rú sǐ rén
尼珠堕不净中无所复直。譬如死人
zhù jīn huā mán rú shì jiā shè rén bù chí jiè pī
著金花鬘；如是，迦叶，人不持戒被
zhù jiǎ shā yì fù rú shì pì rú zhǎng zhě zǐ jìng zì
著袈裟，亦复如是。譬如长者子净自
zǎo yù pī bái jìng yī zhù zhān bǔ huá mán rú shì
澡浴，被白净衣著蓆卜华鬘；如是，
jiā shè duō wén chí jiè pī zhù jiǎ shā yì fù rú
迦叶，多闻持戒被著袈裟，亦复如
shì
是。

fù cì jiā shè yǒu sì bù chí jiè sì rú chí
复次，迦叶，有四不持戒似如持
jiè yún hé wéi sì ruò yǒu bī qiū hù chí jìn jiè chéng
戒。云何为四？若有比丘护持禁戒成
jiù wēi yí zhì wēi xiǎo shì dāng wèi jù zhī chí bī qiū
就威仪，至微小事当畏惧之，持比丘
jìng jiè chéng jiù wēi yí lǐ jié shēn kǒu yì xíng zhèng
净戒，成就威仪礼节，身口意行正
lìng qīng jìng ér jì wú wǒ shì wèi jiā shè yī bù
令清净，而计吾我。是谓，迦叶，一不
chí jiè sì rú chí jiè fù cì bī qiū sòng lǜ tōng lì
持戒似如持戒。复次，比丘诵律通利

chá zhù lǜ fǎ bú duàn shēn jiàn shì wèi jiā shè èr
察住律法，不断身见。是谓，迦叶，二
bù chí jiè sì rú chí jiè fù cì bǐ qiū xíng cí zhòng
不持戒似如持戒。复次，比丘行慈众
shēng wén shuō zhū fǎ bù qǐ bú miè ér huái kǒng bù shì
生，闻说诸法不起不灭而怀恐怖。是
wèi jiā shè sān bù chí jiè sì rú chí jiè fù cì
谓，迦叶，三不持戒似如持戒。复次，
bǐ qiū xíng shí èr fǎ jìng gōng dé hòng ér qǐ jiàn wǒ
比丘行十二法净功德行，而起见我
yǒu wǒ suǒ shì wèi jiā shè sì bù chí jiè sì rú
有我所。是谓，迦叶，四不持戒似如
chí jiè rú shì jiā shè jiè chēng jiè zhě wèi wú wǒ
持戒。如是，迦叶，戒称戒者，谓无我
yì wú wǒ suǒ wú zuò bù zuò wú shì fēi shì yì
亦无我所，无作不作，无事非事，亦
wú wēi yí wú xíng bù xíng wú míng sè xiàng yì wú fēi
无威仪无行不行，无名色相亦无非
xiàng wú xī bù xī wú qǔ wú shě wú kě qǔ zhě
相，无息不息，无取无舍，无可取者
yì wú bù kě shě bù shī shè zhòng shēng yì bù shī shè
亦无不可舍，不施設众生亦不施設
wú zhòng shēng wú yǒu kǒu xíng wú bù kǒu xíng wú xīn
无众生，无有口行无不口行，无心
bù xīn wú yī bù yī wú jiè bù jiè shì wèi jiā
不心，无倚不倚，无戒不戒。是谓，迦

shè wú lòu shèng jiè ér wú suǒ duò chū yú sān jiè
叶无漏圣戒，而无所堕，出于三界，
lí yī qiè yī
离一切倚。

yú shì shì zūn shuō cǐ sòng yuē
于是世尊说此颂曰：

chí jiè bù yǒu yì wú gòu chí jiè wú jiāo ér bù yī
持戒不有亦无垢，持戒无憍而不倚，
chí jiè bú àn wú suǒ fù chí jiè wú chén wú wū huì
持戒不闇无所缚，持戒无尘无污秽。
jiū jìng zhǐ xī wú shàng jì wú xiǎng bù xiǎng yì wú huì
究竟止息无上寂，无想不想亦无秽，
zhū tòng zhòng yī yī qiè duàn shì wéi jiā shè chí fó jiè
诸恻众倚一切断，是为迦叶持佛戒。
bú zhù shēn kǒu bù yī mìng bù tān yī qiè shòu shēng sǐ
不著身口不倚命，不贪一切受生死，
yī zhèng qù lái zhù zhèng dào shì wéi jiā shè chí fó jiè
以正去来住正道，是为迦叶持佛戒。
bú zhù shì jiān bù yī shì dé míng wú àn wú suǒ yǒu
不著世间不倚世，得明无闇无所有，
wú yǒu jǐ xiǎng wú tā xiǎng duàn yī qiè xiǎng dé qīng jìng
无有己想无他想，断一切想得清净，
wú cǐ bǐ àn wú zhōng jiān yú cǐ bǐ àn yì bú zhù
无此彼岸无中间，于此彼岸亦不著，
wú fù wú zhà wú zhū lòu shì wéi jiā shè chí fó jiè
无缚无诈无诸漏，是为迦叶持佛戒。

wèi míng jí sè yì bú zhù chán dìng zhèng niàn tiáo yù xīn
谓名及色意不著，禅定正念调御心，

wú yǒu wú wǒ wú wǒ suǒ shì wéi jiā shè chēng zhù jiè
无有吾我无我所，是为迦叶称住戒。

bù yī jìn jiè dé jiě tuō bú kòu chí jiè wéi huān xī
不倚禁戒得解脱，不叩持戒为欢喜，

yú cǐ shàng qiú bā zhèng dào shì wèi chí jiè qīng jìng xiàng
于此上求八正道，是谓持戒清净相。

bù qī chí jiè bù yī dìng wèi xiū xí cǐ dé zhì huì
不期持戒不依定，谓修习此得智慧，

wú yǒu wú dé shì shèng xìng qīng jìng shèng jiè fó suǒ chēng
无有无得是圣性，清净圣戒佛所称。

wèi jǐ shēn jiàn xīn jiě tuō wǒ shì wǒ suǒ zhōng bù qǐ
谓己身见心解脱，我是我所终不起，

xīn néng jiě kōng fó jìng jiè rú shì chí jiè mò néng shèng
心能解空佛境界，如是持戒莫能胜。

shàn zhù jìng jiè dé chán dìng yǐ huò chán dìng xiū zhì huì
善住净戒得禅定，已获禅定修智慧，

yǐ xiū zhì huì biàn dé tuō yǐ dǎi jiě tuō píng děng jiè
已修智慧便得脱，已逮解脱平等戒。

shuō cǐ jì yī bā bǎi bī qiū dǎi dé lòu jìn
说此偈已，八百比丘逮得漏尽；

sān wàn èr qiān rén yuǎn chén lí gòu zhū fǎ yǎn shēng wǔ
三万二千人远尘离垢，诸法眼生。五

bǎi bī qiū xī yǐ dé dìng wén fó shuō cǐ shèn shēn zhī
百比丘昔已得定，闻佛说此甚深之

fǎ bù néng jiě liǎo cóng zuò qǐ qù
法，不能解了从座起去。

yú shì dà jiā shè bái shì zūn yuē cǐ wǔ bǎi
于是大迦叶白世尊曰：此五百
bǐ qiū xī yǐ dé dìng wén shì shēn fǎ bù néng jiě liǎo
比丘昔已得定，闻是深法不能解了
jí biàn qǐ qù
即便起去。

shì zūn gào dà jiā shè yuē cǐ wǔ bǎi bǐ qiū
世尊告大迦叶曰：此五百比丘
gòng gāo màn gù bù néng jiě cǐ wú lòu jìng jiè shì suǒ
贡高慢故，不能解此无漏净戒。是所
shuō fǎ shēn shēn wēi miào zhū fó zhī dào jí shēn shēn miào
说法甚深微妙，诸佛之道极甚深妙，
fēi shì wèi zhǒng shàn gēn yǔ è zhī shí gòng xiāng suí zhě
非是未种善根与恶知识共相随者
suǒ néng jiě liǎo cǐ wǔ bǎi bǐ qiū xī jiā shè rú lái
所能解了。此五百比丘，昔迦叶如来
xìng chū shì shí xī wéi yì xué dì zǐ wén jiā shè rú
兴出世时，悉为异学弟子，闻迦叶如
lái shuō fǎ shí jì zhù yǒu gù yī wén shuō fǎ xīn dé
来说法时，计著有故，一闻说法心得
huān xǐ yǐ shì yīn yuán shēn huài mìng zhōng shēng dāo lì
欢喜。以是因缘，身坏命终生忉利
tiān cóng bǐ mìng zhōng hái shēng rén jiān yú wǒ fǎ zhōng
天，从彼命终还生人间，于我法中

chū jiā xué dào cǐ zhū bǐ qiū wéi jiàn suǒ huài wén shì
出家学道。此诸比丘为见所坏，闻是
shēn fǎ bù néng jiě liǎo jīn shǐ zào yuán bú fù shēng yú
深法不能解了，今始造缘不复生于
è qù zhī zhōng cǐ shēnzhōng yì dāng dé miè dù
恶趣之中，此身终已当得灭度。

yú shì shì zūn gào zūn zhě xū pú tí yuē rǔ
于是世尊告尊者须菩提曰：汝
qù huà bǐ wǔ bǎi bǐ qiū
去化彼五百比丘。

xū pú tí bái fó yán wéi shì zūn cǐ wǔ bǎi
须菩提白佛言：唯世尊，此五百
bǐ qiū bú shòu fó jiào hé kuàng wǒ yē
比丘不受佛教，何况我耶？

yú shì shì zūn huà zuò bǐ qiū zài bǐ dào zhōng
于是世尊化作比丘在彼道中。

wǔ bǎi bǐ qiū jiàn yǐ wǎng yì huà bǐ qiū suǒ wèn huà
五百比丘见已，往诣化比丘所，问化
bǐ qiū yuē zhū xián yù hé suǒ zhì
比丘曰：诸贤，欲何所至？

huà bǐ qiū yuē yù yì shān zé yóu zhù ān lè
化比丘曰：欲诣山泽游住安乐。

suǒ yǐ zhě hé xiàng wén shì zūn suǒ kě shuō fǎ wǒ bù
所以者何？向闻世尊所可说法，我不
néng jiě liǎo gù
能解了故。

jí yán zhū xián wǒ děng yì wén shì zūn shuō fǎ
即言：诸贤，我等亦闻世尊说法

bù néng jiě liǎo ér yǒu kǒng bù yù yì shān zé yóu zhù
不能解了而有恐怖，欲诣山泽游住
ān lè
安乐。

huà bǐ qiū yuē zhū xián qiě lái dāng gòng yì jì
化比丘曰：诸贤，且来当共谊计，

mò dé yǒu zhèng fēi shā mén fǎ zhū xián chēng shuō bō
莫得有诤，非沙门法。诸贤，称说般

ní huán zhě wèi hé děng fǎ bō ní huán yē shì shēn zhōng
泥洹者，为何等法般泥洹耶？是身中

hé zhě zhòng shēng hé zhě wǒ rén shòu mìng wèi bō
何者众生，何者我、人、寿命，谓般

ní huán hé suǒ fǎ jìn biàn dé bō ní huán
泥洹？何所法尽便得般泥洹？

wǔ bǎi bǐ qiū yuē yín nù chī jìn biàn dé bō
五百比丘曰：淫怒痴尽便得般

ní huán
泥洹。

huà bǐ qiū wèn yuē zhū xián yǒu yín nù chī jìn
化比丘问曰：诸贤，有淫怒痴尽

yē ér yán cǐ jìn biàn dé bō ní huán
耶？而言此尽便得般泥洹？

wǔ bǎi bǐ qiū dá yuē zhū xián yín nù chī zhě
五百比丘答曰：诸贤，淫怒痴者，

bú zài yú nèi ér bú zài wài yì bú zài liǎngzhōng jiān
不 在 于 内 而 不 在 外 ， 亦 不 在 两 中 间 ，
yì fēi wú sī xiǎng ér yǒu yě
亦 非 无 思 想 而 有 也 。

huà bǐ qiū yuē shì gù zhū xián bù dāng sī
化 比 丘 曰 ： 是 故 ， 诸 贤 ， 不 当 思
xiǎng yì mò fǎn xiǎng ruò bù sī xiǎng bù fǎn xiǎng zhě
想 亦 莫 反 想 。 若 不 思 想 、 不 反 想 者 ，
zé wú rǎn bù rǎn ruò wú rǎn bù rǎn zhě shì shuō xī
则 无 染 不 染 ； 若 无 染 不 染 者 ， 是 说 息
jì zhū xián dāng zhī suǒ yǒu jiè shēn yì bù shēng yì
寂 。 诸 贤 当 知 ， 所 有 戒 身 ， 亦 不 生 亦
bù bō ní huán dìng huì jiě tuō dù zhī jiàn shēn
不 般 泥 洹 ， 定 、 慧 、 解 脱 、 度 知 见 身
yì bù shēng yì bù bō ní huán zhū xián yīn cǐ wǔ fēn
亦 不 生 亦 不 般 泥 洹 。 诸 贤 ， 因 此 五 分
fǎ shēn shuō ní huán zhě shì fǎ yuǎn lí kōng wú suǒ yǒu
法 身 说 泥 洹 者 ， 是 法 远 离 ， 空 无 所 有 ，
wú qǔ wú duàn rú shì zhū xián yún hé kě xiǎng bō
无 取 无 断 。 如 是 ， 诸 贤 ， 云 何 可 想 般
ní huán yē shì gù zhū xián mò xiǎng yú xiǎng mò
泥 洹 耶 ？ 是 故 ， 诸 贤 ， 莫 想 于 想 ， 莫
xiǎng yú wú xiǎng yì mò duàn xiǎng jí yǔ wú xiǎng ruò
想 于 无 想 ， 亦 莫 断 想 及 与 无 想 。 若
duàn xiǎng wú xiǎng zhě shì wéi dà yuán zhū xián ruò rù
断 想 无 想 者 ， 是 为 大 缘 。 诸 贤 ， 若 入

xiǎng zhī miè dìng zhě yú shì sì yǒu suǒ zuò
想知灭定者，于是似有所作。

shuō cǐ fǎ shí wǔ bǎi bī qiū zhū lòu yǒng jìn
说此法时，五百比丘诸漏永尽

xīn dé jiě tuō jí yì fó suǒ qí shǒu fó zú què
心得解脱，即诣佛所，稽首佛足，却

zuò yī miàn
坐一面。

yú shì zūn zhě xū pú tí wèn zhū bī qiū yuē
于是尊者须菩提，问诸比丘曰：

zhū xián xiàng qù hé suǒ jīn cóng hé lái?
诸贤，向去何所？今从何来？

zhū bī qiū yuē zūn zhě xū pú tí fó suǒ shuō
诸比丘曰：尊者须菩提，佛所说

fǎ wú qù wú lái
法无去无来。

xū pú tí fù wèn zhū xián shī wéi shì shuí
须菩提复问诸贤：师为是谁？

zhū bī qiū yuē wèi bù shēng bú miè shì
诸比丘曰：谓不生不灭是。

xū pú tí fù wèn yún hé zhī fǎ
须菩提复问：云何知法？

dá yuē wú fù wú jiě
答曰：无缚无解。

xū pú tí fù wèn zhū xián yún hé jiě tuō?
须菩提复问：诸贤，云何解脱？

dá yuē wú míng miè ér míng shēng yě
答曰：无明灭而明生也。

xū pú tí fù wèn zhū xián shuí dì zǐ yē
须菩提复问：诸贤，谁弟子耶？

dá yuē wèi rú shì dé rú shì zhèng zhì
答曰：谓如是得如是正智。

xū pú tí fù wèn zhū xián hé shí dāng miè dù
须菩提复问：诸贤，何时当灭度

yē
耶？

dá yuē rú lái suǒ huà bō ní huán
答曰：如来所化般泥洹。

xū pú tí fù wèn zhū xián suǒ zuò yì bàn
须菩提复问：诸贤，所作已办

yē
耶？

dá yuē wú wǒ suǒ zuò xī jiē yì duàn
答曰：吾我所作悉皆已断。

xū pú tí fù wèn zhū xián shuí tóng fàn hàng
须菩提复问：诸贤，谁同梵行？

dá yuē bù xíng sān jiè
答曰：不行三界。

xū pú tí fù wèn zhū xián jié yì jìn yē
须菩提复问：诸贤，结已尽耶？

dá yuē zhū fǎ zhì jìng miè
答曰：诸法至竟灭。

xū pú tí fù wèn zhū xián xiáng fú mó yē
须菩提复问：诸贤，降伏魔耶？

dá yuē zhū yīn bù kě dé
答曰：诸阴不可得。

xū pú tí fù wèn zhū xián shùn zūn jiào yē
须菩提复问：诸贤，顺尊教耶？

dá yuē wú shēn kǒu yì
答曰：无身口意。

xū pú tí fù wèn zhū xián qīng jìng fú tián
须菩提复问：诸贤，清净福田

yē
耶？

dá yuē wú shòu yì wú suǒ shòu
答曰：无受亦无所受。

xū pú tí fù wèn zhū xián dù shēng sǐ yē
须菩提复问：诸贤，度生死耶？

dá yuē wú cháng wú duàn
答曰：无常无断。

xū pú tí fù wèn zhū xián xiàng fú tián dì
须菩提复问：诸贤，向福田地

yē
耶？

dá yuē yī qiè zhū zhù xī yǐ jiě tuō
答曰：一切诸著悉已解脱。

xū pú tí fù wèn zhū xián qù hé suǒ yē
须菩提复问：诸贤，趣何所耶？

dá yuē suí rú lái zhī suǒ huà yě
答曰：随如来之所化也。

rú shì zūn zhě xū pú tí wèn wǔ bǎi bǐ qiū
如是尊者须菩提问，五百比丘

dá shí bǐ dà zhòng wén yǐ bā bǎi bǐ qiū zhū lòu yǒng
答。时彼大众闻已，八百比丘诸漏永

jìn xīn dé jiě tuō sān wàn èr qiān rén yuǎn chén lí gòu
尽心得解脱，三万二千人远尘离垢

zhū fǎ yǎn shēng
诸法眼生。

yú shì zūn zhě xū pú tí bái shì zūn yuē shèn
于是尊者须菩提白世尊曰：甚

qí shèn tè cǐ bǎo yán jīng ráo yì fā qǐ qù mó
奇！甚特！此宝严经，饶益发起趣摩

hē yǎn zhū zú xìng zǐ zú xìng nǚ
河衍诸族姓子、族姓女。

xū pú tí fù wèn shì zūn zhū zú xìng zǐ
须菩提复问：世尊，诸族姓子、

zú xìng nǚ shuō cǐ bǎo yán jīng zhě dé jǐ suǒ fú
族姓女，说此宝严经者，得几所福？

shì zūn dá yuē ruò zú xìng zǐ zú xìng nǚ
世尊答曰：若族姓子、族姓女，

shuō cǐ bǎo yán jīng jiào shòu tā rén shū xiě jīng juàn zài
说此宝严经教授他人，书写经卷在

suǒ zhù chù shì wéi tiān shàng tiān xià zuì miào tǎ sì ruò
所著处，是为天上天下最妙塔寺。若

cóng fǎ shī wén shòu chí dú sòng shū xiě jīng juǎn zhě dāng
从法师闻受持读诵，书写经卷者，当
jìng fǎ shī wéi rú rú lái ruò jìng fǎ shī gòng yǎng fèng
敬法师为如如来。若敬法师供养奉
chí zhě wǒ jì bǐ rén bì dé wú shàng zhèng zhēn dào
持者，我记彼人必得无上正真道，
mìng zhōng zhī shí yào jiàn rú lái shì rén dāng dé shí zhǒng
命终之时要见如来，是人当得十种
shēn qīng jìng yún hé wéi shí yī zhě sǐ shí huān xǐ
身清净。云何为十？一者、死时欢喜
wú yàn èr zhě yǎn mù bù luàn sān zhě shǒu bù rǎo
无厌，二者、眼目不乱，三者、手不扰
luàn sì zhě xīn bù rǎo luàn wǔ zhě shēn bù fán rǎo
乱，四者、心不扰乱，五者、身不烦扰，
liù zhě bù shī dà xiǎo bú jìng qī zhě xīn bù wū
六者、不失大小不净，七者、心不污
huì bā zhě xīn bú cuò luàn jiǔ zhě shǒu bù mō kōng
秽，八者、心不错乱，九者、手不摸空，
shí zhě suí qí zuò mìng zhōng shì wèi shí zhǒng shēn qīng
十者、随其坐命终。是谓十种身清
jìng yě
净也。

fù cì jiā shè dāng dé shí zhǒng kǒu qīng jìng
复次，迦叶，当得十种口清净。

yún hé wéi shí yī zhě shàn yīn èr zhě ruǎn yīn
云何为十？一者、善音，二者、软音，

sān zhě yuè yīn sì zhě ài yīn wǔ zhě róu hé
三者、乐音，四者、爱音，五者、柔和
yīn liù zhě wú ài yīn qī zhě jìng yīn bā zhě
音，六者、无碍音，七者、敬音，八者、
shòu yīn jiǔ zhě tiān suǒ shòu yīn shí zhě fó suǒ shòu
受音，九者、天所受音，十者、佛所受
yīn shì wèi shí zhǒng kǒu qīng jìng yě
音。是谓十种口清净也。

fù cì jiā shè dāng dé shí zhǒng yì qīng jìng
复次，迦叶，当得十种意清净。

yún hé wéi shí yī zhě wú huì bú nù tā rén èr
云何为十？一者、无恚不怒他人，二
zhě wú hèn bù yǔ sān zhě bù qiú duǎn sì zhě
者、无恨不语，三者、不求短，四者、
wú jié fù wǔ zhě wú diān dǎo xiǎng liù zhě xīn wú
无结缚，五者、无颠倒想，六者、心无
xiè dài qī zhě jiè bú fàng yì bā zhě yì lè bù
懈怠，七者、戒不放逸，八者、意乐布
shī huān xǐ shòu jiǔ zhě lí gòng gāo màn shí zhě dé
施欢喜受，九者、离贡高慢，十者、得
sān mèi dìng huò yī qiè fó fǎ shì wéi shí zhǒng yì qīng
三昧定，获一切佛法。是为十种意清
jìng yě
净也。

fù cì jiā shè ruò yǒu héng shā guó dù mǎn zhōng
复次，迦叶，若有恒沙国土满中

qī bǎo gòng yǎng rú héng shā děng zhū fó rú lái děng zhèng
七宝，供养如恒沙等诸佛如来等正
jué jí dì zǐ zhòng rú héng shā jié yī qiè shī ān zhì
觉及弟子众，如恒沙劫一切施安，至
bō ní huán hòu qǐ qī bǎo tǎ bù rú shì zú xìng zǐ
般泥洹后起七宝塔，不如是族姓子、
zú xìng nǚ wén cǐ bǎo yán jīng shòu chí fěng sòng wéi tā
族姓女闻此宝严经，受持讽诵，为他
rén shuō bù fěi bàng yě ruò yǒu nǚ rén shuō cǐ jīng zhě
人说，不诽谤也。若有女人说此经者，
shì nǚ rén zhōng bú duò è qù yì bú fù shòu nǚ rén
是女人终不堕恶趣，亦不复受女人
shēn yě
身也。

fù cì jiā shè ruò yǒu zú xìng yù yī yī qiè
复次，迦叶，若有族姓欲以一切
zhēn miào gòng yǎng cǐ jīng diǎn zhě dāng shòu chí dú sòng shū
珍妙供养此经典者，当受持读诵书
xiě jīng juàn wéi tā rén shuō shì wéi gòng yǎng cǐ jīng diǎn
写经卷为他人说，是为供养此经典
yǐ ruò yǒu shòu chí fěng sòng shū xiě wéi rén shuō zhě zé
已。若有受持讽诵书写为人说者，则
wéi gòng yǎng zhū fó rú lái
为供养诸佛如来。

fó shuō cǐ jīng shí zūn zhě dà jiā shè yī qiè
佛说此经时，尊者大迦叶，一切

tiān lóng guǐ shén shì jiān rén mín wén fó shuō yì huān xǐ
天龙鬼神世间人民，闻佛说已，欢喜

fèng xíng
奉行。

yīn shì
音释

ài yú jiè qiē qī yě róu nǚ jiù qiē
礙（鱼戒切欺也）。糲（女救切

zá róu yě mèng mò fèng qiē mèng mèi yě shān shì
杂糲也）。梦（莫凤切梦寐也）。臙（式

lián qiē yáng chòu yě jiǎo gǔ qiǎo qiē yì yě jiǎo fù
连切羊臭也）。绞（古巧切缢也绞缚

yě piǎo pǐ zhāo qiē liú yě fú yě hé wǔ
也）。灑（匹招切流也浮也）。阂（五

zǎi qiē bì hé yě yòu fāng yě
载切闭阂也又妨也）。